

Kersnikove povesti, Ocvirk jih razčlenjuje kot umetniška dela, to je kot estetske, čeprav nikakor ne esteticistično razumljene tvorbe, kot samostojne celote – organizme, toda neizogibno povezane z avtorjem in dobo, predvsem pa s stilno usmerjenostjo obdobja.

Že v *Levstikovem duševnem obrazu*, v razpravi, ki je ohranila prvotni naslov, čeprav izhaja zdaj močno razširjena, se težišče razpravljanja preveša k stilnim analizam Levstikovega literarnega opusa in k ugotovitvam, da je Levstikov estetski nazor še pretežno klasicističen, čeprav so v njem tudi primesi zgodnje romantike in naivnega realizma.

Osrednji tematsko problemški sklop knjige so vprašanja slovenskega realizma: njegova različna poimenovanja, periodizacija, razmerja z drugimi evropskimi variantami realizma, specifična pot njegovega nastajanja v postopnih odmikih od romantike in v končnem prelomu z njo, njegove značilne zvrsti, oblike, kompozicijski postopki in stilna sredstva.

Po vsem tem ne more biti dvoma, da tudi v tej Ocvirkovi knjigi ne gre za nikakršno slovenistično, primerjalnozgodovinsko in literarnoteoretično trodelnost, ampak za primerjalnozgodovinsko in teoretično delo prvovrstnega pomena za stroko in za slovensko kulturo.

M. Stanovnik

Janko Kos:
PREGLED SVETOVNE
KNJIŽEVNOSTI

DZS, Ljubljana, 1978.

Kosov priročnik daje na približno 250 straneh pregled najpomembnejših območij, dob, smeri, avtorjev in del od orienta prek

antike do evropskega srednjega in novega veka in do moderne svetovne književnosti 20. stoletja. Seveda na tako omejenem prostoru ne more poseči v nikakršno problemsko obravnavo niti v širši stvarni prikaz, temveč ostaja repertorij najpotrebnejših informacij. Vendar že njihov izbor in obdelava pričata o avtorjevih stališčih in načelnih pogledih na problematiko predmeta. Znotraj velikih kulturnozgodovinskih območij oziroma epoh so mu temeljni vidik prikaza literarne smeri in vrste, ki jim sledijo orisi najpomembnejših avtorjev ter njihovih reprezentativnih oziroma pri nas najbolj znanih del; vsako poglavje sklepa pregled odmevov obravnavane smeri oziroma njenih predstavnikov na Slovenskem, prav tako samo z najosnovnejšimi podatki in ugotovitvami, ki pa v celoti doslej še niso bile prikazane. Preglednost in sistematična zgradba dajeta delu didaktične odlike, kar mu bo nedvomno omogočilo, da se bo uveljavilo kot srednješolski priročnik, pa tudi kot koristen pripomoček za začetek podrobnejšega študija. Seveda pa lahko dobijo njegove navedbe in prikazi nazornejši pomen šele ob soočanju s samimi literarnimi teksti, kakor ga med drugim omogoča avtorjeva *Antologija svetovne književnosti*, ki izhaja pri isti založbi.

D. Dolinar

IVAN CANKAR V PREVODIH
Zbornik Društva književnih prevajalcev Slovenije. Uredil Janko Moder.

Pomurska založba,
Murska Sobota, 1977.

Zbornik ima dva dela. V prvem najprej sedem avtorjev